

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ПРИДНІПРОВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ БУДІВНИЦТВА ТА АРХІТЕКТУРИ»**

КАФЕДРА МІЖНАРОДНОЇ ЕКОНОМІКИ ТА ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ І
АДМІНІСТРУВАННЯ

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-педагогічної
та навчальної роботи
Руслан ПАПІРНИК

_____ вересня 2010 року

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
СПЕЦІАЛІЗАЦІЯ РЕГІОНАЛЬНИХ ЕКОНОМІЧНИХ СИСТЕМ**

спеціальність	281 «Публічне управління та адміністрування» (шифр і назва спеціальності)
освітньо-професійна програма	«Управління та адміністрування регіональних економічних систем» (назва освітньої програми)
освітній ступінь	бакалавр (назва освітнього ступеня)
форма навчання	денна (денна, заочна, вечірня)
розробник	Катерина ГОНЧАРОВА (прізвище, ім'я, по батькові)

1. АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Програма вивчення навчальної дисципліни «Спеціалізація регіональних економічних систем» складена відповідно до освітньо-професійної програми «Управління та адміністрування регіональних економічних систем» підготовки фахівців за освітнім ступенем «Бакалавр» спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування». Має статус варіативної компоненти циклу професійної підготовки. В межах дисципліни формується система теоретичних знань і практичних навичок в галузі територіальної організації продуктивних сил України, сучасного стану і напрямів регіонального розвитку економіки та особливостей її спеціалізації, розробки основ державної регіональної політики з урахуванням загальної стратегії соціально-економічного розвитку й екологічних вимог.

2. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

	Години	Кредити	Семестр	
			VII	
Всього годин за навчальним планом, з них:	105	3,5	105	
Аудиторні заняття, у т.ч:	44		44	
лекції	22		22	
лабораторні роботи	-		-	
практичні заняття	22		22	
Самостійна робота, у т.ч:	61		61	
підготовка до аудиторних занять	21		21	
підготовка до контрольних заходів	20		20	

4. СТРУКТУРА (ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН) ДИСЦИПЛІНИ

Назва змістових модулів і тем	Кількість годин, у тому числі				
	усього	л	п	лаб	с/р
Змістовий модуль I. Соціально-економічний потенціал регіону і регіональна спеціалізація					
Тема 1. Регіоналізація і регіональна економіка	12	4	4		10
Тема 2. Закономірності, принципи і чинники розміщення продуктивних сил і формування економіки регіонів	14	4	4		8
Тема 3. Особливості регіональної економіки як сфери господарської діяльності	14	4	4		12
Тема 4. Економіка регіонів України: стан та перспективи розвитку	12	2	4		12
Тема 5. Регіон у системі територіального поділу праці	14	4	2		8
Тема 6. Смарт-спеціалізація регіону як інноваційний інструмент стратегічного планування	14	4	4		11
Разом за змістовим модулем I	105	22	22		61
Усього годин	105	22	22		61

5. ЛЕКЦІЙНИЙ КУРС

№ зан.	Тема занять	Кількість годин
1,2	Регіоналізація і регіональна економіка	4
3,4	Закономірності, принципи і чинники розміщення продуктивних сил і формування економіки регіонів	4
5,6	Особливості регіональної економіки як сфери господарської діяльності	4
7	Економіка регіонів України: стан та перспективи розвитку	2
8,9	Регіон у системі територіального поділу праці	4
10,11	Смарт-спеціалізація регіону як інноваційний інструмент стратегічного планування	4
	Усього годин	22

6. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ зан.	Тема занять	Кількість годин
1,2	Регіоналізація і регіональна економіка	4
3,4	Закономірності, принципи і чинники розміщення продуктивних сил і формування економіки регіонів	4
5,6	Особливості регіональної економіки як сфери господарської діяльності	4
7,8	Економіка регіонів України: стан та перспективи розвитку	4
9	Регіон у системі територіального поділу праці	2
10,11	Смарт-спеціалізація регіону як інноваційний інструмент стратегічного планування	4
	Усього годин	22

7. ТЕМИ ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ

Лабораторні заняття не передбачені навчальним планом.

8. САМОСТІЙНА РОБОТА

№ п/п	Вид роботи / Назва теми	Кількість годин
1	Підготовка до аудиторних занять	21
2	Підготовка до контрольних заходів	20
3	<p>Опрацювання розділів програми, які не викладаються на лекціях: Теорії розміщення продуктивних сил у ретроспективі (В.Рошер, Й. Тюнен, А.Вебер, В.Лаунгардт, тощо.) Описувальна школа в теорії розміщення промисловості (Вільгельм Рошер, Альберт Шеффле, Е. Юр, Г. фон Шмоллер); Лаунгардт в теорії розташування (1881); «Ізольована держава» фон Тюнера, «теорії штандарта», промисловий штандорт – Альфред Вебер; Теорія «центральных місць» (неокласичні теорії) (Вальтер Крісталлер (1933), Август Льош (1944); Теорія «економічних центрів» Я. Тіберга (1961), Х Боса (1976); Теорія «економічної взаємодії територіальних формувань» Д. Рейлі (1929) і У.Іклі (1954); Теорія «полюсів росту» та центрів розвитку (Франсуа Перру, Ж. Р. Будвіль, Гарісон Річардсон); Теорія територіально-виробничого комплексу (Уолтер Айзард) Закономірності, принципи і фактори розміщення продуктивних сил та формування економіки регіонів Сутність поняття «фактор». Класифікація факторів. Основні закономірності розвитку розміщення продуктивних сил. Принципи розміщення виробництва. Регіон у системі територіального поділу праці Підходи до галузевої структури економіки. Галузь як основа галузевої структури. Форми територіального розміщення продуктивних сил (Економічна зона Економічний район Промислові вузли Транспортний вузол. Промисловий центр. Промисловий пункт. Територіально-виробничий комплекс (ТВК)) Поняття «економіко-географічного простору», «економічного простору» Поняття «територіальної соціально-економічної системи» регіону Господарський комплекс України, особливості структури, трансформація в ринкових умовах. Економічне районування та територіальна організація господарства Характеристика національного господарського комплексу. Поняття, сутність та складові виробничого комплексу України. Інфраструктура: поняття та основні типи (виробнича, соціальна, інституційна, соціально-виробнича інфраструктури) Сутність, мета і завдання регіональної економічної політики Теорії регіональної політики. Зарубіжний досвід становлення розвитку регіональної політики.</p>	<p>20</p> <p>4</p> <p>4</p> <p>4</p> <p>4</p>
4	Виконання курсового проекту або роботи	-
5.	Підготовка до екзамену	-
	Усього годин	61

9. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Під час вивчення даної дисципліни використовуються такі методи контролю: усний та письмовий, а також методи самоконтролю та самооцінки.

10. ПОРЯДОК ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Змістовий модуль 1. Соціально-економічний потенціал регіону і регіональна спеціалізація

Оцінка знань студентів здійснюється за допомогою контрольної роботи в письмовій формі, що складається з двох рівноважних теоретичних питань і оцінюється з розрахунку 100 балів (по 50 балів за кожне теоретичне питання) наступним чином:

49-50 - студент демонструє повне опанування матеріалом, здатність до його аналізу та творчого осмислення, ознайомлення з додатковою літературою;

38-48 - студент в цілому розкрив теоретичне питання, однак при цьому допустив деякі неточності у розкритті окремих економічних категорій, які суттєво не впливають на загальне розуміння суті курсу;

27-37 - студент має уявлення та поняття щодо навчального об'єкту, пояснює його суттєві ознаки, здійснює смислове виділення та аналіз економічних процесів, але не повністю розкрив суть питання;

16-26 - студент має загальне уявлення про об'єкт, що вивчається, здатний відтворювати формулювання визначень, але відповіді бракує аналізу відтвореного явища, порушена послідовність і логічність викладення матеріалу, надаються тільки окремі характеристики явищ та об'єктів, що розглядаються;

10-15 - студент має слабе уявлення щодо понять, які вивчаються, відсутні суттєві положення, які необхідно розглянути для відповіді на питання.

1-9 – студент має елементарне уявлення щодо понять, які вивчаються, виконання окремих методичних дій відбувається несвідомо.

Підсумкова оцінка з дисципліни визначається за результатами контрольної роботи змістового модуля 1.

11. ПОЛІТИКА КУРСУ

Політика курсу передбачає відповідальність викладача і студента, прозорість оцінювання, інформування та реалізацію політики академічної доброчесності.

При організації освітнього процесу здобувачі вищої освіти та викладачі діють відповідно до нормативної бази академії. Середовище в аудиторії є дружнім, відкритим до конструктивної критики. Передбачається систематичне відвідування студентами аудиторних занять, за винятком поважних причин. Студенти мають дотримуватися правил поведінки на заняттях згідно Статуту Академії. Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін.

Порядок зарахування пропущених занять. Кожне пропущене лекційне заняття відпрацьовується методом усного опитування з основних положень теми. Можливим є одночасне опитування з декількох пропущених занять. Практичні заняття відпрацьовуються методом підготовки реферативної роботи на тему, яка узгоджується з викладачем відповідно до тематики пропущених практичних занять.

Обов'язкове дотримання академічної доброчесності студентами. Студенти академії мають керуватися у своїй діяльності Кодексом академічної доброчесності ПДАБА ПЛПМ 0812-001:2018, яким встановлено загальні моральні принципи та правила етичної поведінки.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами вищої освіти передбачає:

- самостійне виконання всіх видів робіт, завдань, форм контролю, передбачених робочою програмою навчальної дисципліни (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);

- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;

- посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей інших авторів;
- надання достовірної інформації про результати власної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

Дотримуємося Положення про запобігання та виявлення академічного плагіату у ПДАБА. Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. Якщо студент має сумніви або непевність, що його дії або бездіяльність можуть порушити Кодекс академічної доброчесності Академії, він може звернутися за консультацією до Комісії з питань академічної доброчесності.

У випадку надзвичайних ситуацій (епідемії, пандемії, стихійного лиха, введення надзвичайного стану і т.д.) студенти повинні дотримуватися правил поведінки, які встановлені відповідними інструкціями в ситуаціях, що наступили.

12. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Зінь Е. А. Регіональна економіка : підручник. – К. : ВД «Професіонал», 2014. – 528 с.
2. Лишиленко В. І. Регіональна економіка : підручник [для студ. вищ. навч. закл.] / В. І. Лишиленко. – К.: Центр учбової літератури, 2013. – 225 с.
3. Регіональна економіка : підручник / За заг. ред. проф. Н. Л. Гавкалової. – Х. : ВД «ІНЖЕК», 2011. – 464 с.
4. Регіональна економіка у схемах і таблицях : навчально-практичний посібник / Т. М. Серікова, Н. К. Гіковата, Г. М. Шумська; за заг. ред. канд. екон. наук. доцента Серікової Т. М. – Х. : Вид ХНЕУ, 2011. – 176 с.
5. Семенов В. Ф. Регіональна економіка : навч. посібник / за ред. В. Ф. Семенова. – К. : ЦУЛ, 2013. – 566 с.
6. Розміщення продуктивних сил і регіональна економіка. Підручник / За ред. В. В. Ковалевського, О. Л. Михайлюк., В. Ф. Семенова. – 7-ме вид., стер. – К.: Знання, 2005. – 350 с.
7. Долішній М. І., Стадницький Ю. І., Загородній А. Г., Товкан О. Е. Розміщення продуктивних сил і регіональна економіка: Навч. посіб. – Львів: НУ «Львівська політехніка», «Інтелект Захід», 2003. – 256 с.
8. Клиновий Д. В., Пепа Т. В. Розміщення продуктивних сил та регіональна економіка України / За наук. ред. Л. Г. Чернюк: Навчальний посібник. – К.: ЦУЛ, 2006. – 728 с.
9. Сазонець І. Л., Джинджоян В. В., Чубар О. О. Розміщення продуктивних сил. – К.: ЦУЛ, 2006. – 320с.
10. Олійник Я. Б., Запотоцький С. П., Кононенко О. Ю., Мельничук А. Л., Пасько В. Ф. Регіональна економіка: навч. посіб., (2-е вид. змін. і доп.) – К.: КНТ, 2008. – 444 с.

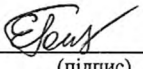
Допоміжна

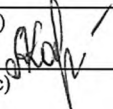
1. Савченко В. Ф. Регіональна економіка: Навчальний посібник / Савченко В. Ф. – К.:Кондор, 2012. – 339 с
2. Пак Н. Т. Регіональна економіка: навч. посібн. / Н. Т. Пак. – Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2015. – 326 с.
3. Дунаев І. В. Ціннісні цілі модернізації регіональної економіки крізь призму принципу «розумної спеціалізації» Аналітика і влада : журн. експерт.-аналіт. матеріалів і наук. пр. Ін-ту пробл. держ. упр. та місц. самоврядування / Нац. акад. держ. упр. при Президентові України. К. : НАДУ, 2014. № 9. – 240 с.
4. Жаліло Я. А., Покришка Д. С., Белінська Я. В. Післякризовий розвиток економіки України. Київ: НІСД, 2011. – 66 с.
5. Інноваційна Україна 2020: національна доповідь / за заг. ред. В. М. Гейця та ін.; НАН України. К., 2015. – 336 с.

6. Маркович І. Б. Передумови та особливості розумної («сма́рт») – спеціалізації регіонів їх врахуванням глобальних тенденцій. Сучасні соціально-економічні проблеми теорії та практики розвитку економічних систем: колективна монографія. Т. : ФОП Осадца Ю. В., 2016. С. 52-58.
7. Пуцентейло П. Р., Завитій О. П. Особливості формування стратегії управління економічним розвитком регіону. Економічні науки, вип. 27, 2017. – С. 298-308.
8. Родченко В. Б., Белявцева В. В., Хрипунова Д. М. Дослідження доменів в розрізі формування стратегії сма́рт-спеціалізації. Соціальна економіка, 2018. Вип. 56. – С. 69-77.
9. Федяєва М. С. «Розумна» спеціалізація як інструмент трансформації національної економіки (теоретичний аспект). Причорноморські економічні студії. 2018. Вип. 26-1. – С. 87-92.
10. Яцюк О. С. Сма́рт-спеціалізація розвитку регіону як важливий напрям підвищення його конкурентоспроможності та інноваційної активності. Науковий вісник ІФНТУНГ. 2018. № 2 (18). – С. 54-60.

13. INTERNET-РЕСУРСИ

1. Сервер Верховної Ради України: <http://www.rada.gov.ua/>
2. Ліга Бізнес Інформ: www.liga.net/
3. Нормативні акти України: www.nau.kiev.ua/
4. Українське право: www.ukr.pravo.com/

Розробник _____ _____ (Катерина ГОНЧАРОВА)
(підпис)

Гарант освітньої програми _____ _____ (Олена КАХОВИЧ)
(підпис)

Силабус затверджено на засіданні кафедри міжнародної економіки
та публічне управління і адміністрування
Протокол від 31 серпня 2020 року № 1